

23.04.2018

Asia/44

§ 265

Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman ja sen toimenpiteiden toteutuminen 2016-2017

HEL 2017-012987 T 12 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman 2016–2019 arvioinnin toimenpiteiden toteutumisesta vuosina 2016–2017 (liitteet 1 ja 2).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio_arviointiraportti_2016_17.pdf
- 2 Digitalisaatiolaskelmat 2016 2019 .pdf
- 3 Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelma vuosille 2016-2019.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi 13.2.2018, § 27 tiedoksi Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman 2016–2019 arvioinnin toimenpiteiden toteutumisesta vuosina 2016–2017 (liitteet 1 ja 2) ja esitti sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Opetuslautakunta esitti 31.3.2016, § 51 kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman vuosille 2016–2019 (liite 3) ja siihen liittyvät määrärahatarpeet, ja että kaupunginhallitus seuraisi ohjelman tavoitteiden toteutumista vuosittain. Lisäksi opetuslautakunta päätti, että digitalisaatio-ohjelman mittarit tarkistetaan ja tuodaan erikseen opetuslautakuntaan.

Kaupunginhallitus päätti 30.5.2016, § 549 merkitä tiedoksi opetuksen digitalisaatio-ohjelman vuosille 2016–2019. Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2016, § 177 ohjelman käynnistämiseksi 4 miljoonan lisämäärärahaa vuodelle 2016. Opetusviraston vuoden 2017 tulosbudjetissa on varattu 9,9 miljoonaa digitalisaatio-ohjelman toteuttamiseen.

Digitalisaatio muuttaa toimintatapoja, -prosesseja, tiedonhallintaa ja vuorovaikutusta. Olennaista on liittää digitaalinen teknologia oppilaan oppimisprosessiin pedagogisesti mielekkäällä tavalla rikastuttamaan oppimista. Ohjelman lähtökohtina ovat oppimisen laajeneminen luokkahuoneen ulkopuolelle monimuotoisiin oppimisympäristöihin, oppijan osallistuminen ja osallisuus, yhteisöllisyys ja tulevaisuuden taitojen oppiminen.

Helsingin opetuksen digitalisaatio-ohjelma on jäsennetty viiteen toimenpidekokonaisuuteen, joiden toteutumista arvioidaan liitteenä olevassa raportissa. Arvioinnin keskeiset tulokset toimenpidekokonaisuuksittain ovat seuraavat.

1. Osaamisen, toimintakulttuurin ja johtamisen kehittäminen

Digitalisaatio-ohjelman alkuvaiheessa on keskitytty erityisesti vahvistamaan muutosjohtamisen ja verkostojohtamisen taitoja sekä sitoutumista systeemiseen muutokseen organisaation kaikilla tasoilla. Opetushenkilöstön ja rehtorien digitaalisen osaamisen kehittämisen tarpeita on määritelty itsearviointien sekä digi.hel.fi –taitotasojen perusteella. Näiden pohjalta on toteutettu täydennyskoulutusta, tuotettu verkkomateriaalia ja luotu tutor-opettajaverkosto vahvistamaan erityisesti tietoteknologian opetuskäytön perus- ja syventävää osaamista.

2. Innovatiiviset kokeilut

Innovatiivisten kokeilujen ydinajatuksena on mahdollistaa ja innostaa kaikki koulut kehittämään omaa digitaalista toimintakulttuuriaan sekä innovoimaan tulevaisuuden koulun rakenteita ja pedagogisia ratkaisuja. Lukuvuonna 2016–2017 käynnistyi uuden pedagogiikan ja digitalisaation innovatiiviset kokeilut yhteensä reilussa 60 koulussa ja oppilaitoksessa. Kokeilukoulujen toimintaa on ohjattu ja kehittämistyötä tuettu kokeilukouluille järjestetyissä seminaareissa ja teemakohtaisissa koulutuksissa. Joissakin kouluissa on jo nyt syntynyt uudenlaisia toimintamalleja ja työskentelyä, toisissa kouluissa ollaan vielä kehittämistyön alussa.

3. Oppimisympäristöt ja digitaaliset materiaalit

Koulujen fyysisiä oppimisympäristöjä on kehitetty siten, että ne ovat avoimia, monipuolisia, joustavia ja mahdollistavat erilaisia työskentely-

tapoja sekä vahvistavat yhdessä tekemistä ja yhteisöllisyyttä. Tämä on otettu huomioon myös uusien rakennuskohteiden ja perusparannusten suunnittelussa ja toteutuksessa mahdollisuuksien mukaan. Oppimisympäristöä on laajennettu koskemaan koko kaupunkia ja jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa on uusia, joustavia oppimisen tiloja. Uuden oppimisen ja oppimisympäristön älykoulu- konseptin luominen on käynnistynyt.

4. Opetusta ja oppimista tukevan digitaalisen järjestelmän kehitys

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla käynnistettiin vuoden 2017 lopussa kokonaisarkkitehtuuryö toimialan johdon kanssa. Työ käynnistettiin määrittelemällä, mitä toimintoja varhaiskasvatus, perusopetus, lukio-opetus, ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö tarvitsevat palvelunsa toteuttamista varten. Seuraavaksi laadittiin visio palveluiden asiakkaiden näkökulmasta oppimisen ja kasvamisen tueksi tarvittavista tulevaisuuden digipalveluista. Näiden menetelmien avulla voidaan tuoda asiakastarpeita tietojärjestelmäkehitykseen ja priorisoida tarpeiden toteuttamista. Lisäksi on kehitetty yhdessä koulujen kanssa henkilökohtaista portfolio-työkäytäntöä digitaalisen oppimisympäristön tuottamiseksi.

5. Tietotyövälineet opettajille ja oppijoille.

Oppilaskoneiksi on hankittu kannettavia tietokoneita vuosien 2016 ja 2017 aikana yhteensä 15743 kpl. Lisäksi kaikille opettajille on hankittu kannettavat tietokoneet. Koulujen ja oppilaitosten langatonta verkkoa on kehitetty, mutta tämä vaatii edelleen toimenpiteitä vuoden 2018 aikana. ICT-hankintaprosessia on uudistettu ja ICT-laitteiden ja niiden elinkaaren hallintaan on rakennettu sähköinen ICT-laiterekisteri, joka otetaan vaiheittain käyttöön vuoden 2018 aikana.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla yhdistetään entisten virastojen digitalisaatio-ohjelma tai -hanke toimialan digitalisaatio-ohjelmaksi vuonna 2018. Toimialan digitalisaatio-ohjelmassa toimenpidekokonaisuudet laajenevat kattamaan koko kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varhaiskasvatuksesta vapaaseen sivistystyöhön. Koulutusasteiden erilaiset pedagogiset tarpeet huomioidaan ohjelmassa. Toimenpidekokonaisuudet tarkennetaan asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

Digitalisaatiotoimikunta päätti 21.3.2018, § 3, merkitä tiedoksi saadun informaation käsitellessään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan digitalisaation tilannekatsausta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

23.04.2018

Asia/44

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio_arviointiraportti_2016_17.pdf
- 2 Digitalisaatiolaskelmat 2016 2019 .pdf
- 3 Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelma vuosille 2016-2019.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 13.02.2018 § 27

HEL 2017-012987 T 12 00 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman 2016–2019 arvioinnin toimenpiteiden toteutumisesta vuosina 2016–2017 (liitteet 1 ja 2) sekä esitti sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Käsittely

13.02.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus: Vesa Korkkula

Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraava:

"Lautakunta korostaa, että jatkossa opettajien toiveet laite- ja muiden hankintojen suhteen otetaan nykyistä voimakkaammin huomioon. Toimiala voisi esimerkiksi kerran vuodessa kysyä kouluilta, mihin tarvitaan tukea, mitkä asiat kuormittavat kouluja turhaan ja mitä (esim. tietojärjestelmiä) pitäisi mitenkään kehittää."

Perustelut:

Liitteestä 1 eli Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman arviointiraportista vuosilta 2016-2017 voi lukea, että opettajat kaipaavat mm. enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa laitehankintoihin.

Esim. pöytäkoneita on toivottu, mutta niitä ei ilmeisesti nyt olla saamassa. Pöytäkoneet ja niiden kannettavia suuremmat näytöt ovat hyviä työergonomian kannalta. Esimerkiksi Työterveyslaitos lähtee toimisto- ja tietotyöohjeistuksessaan liikkeelle nimenomaan pöytäkoneesta esimerkillisenä tietokonetyön ergonomiana. <https://www.ttl.fi/tyontekija/tuki-liikuntaelinten-terveys/ergonomia/toimisto-ja-tietotyö/>

Lisäksi Kasko saadaan kokonaisuutena toimimaan nykyistä paremmin, jos koulujen toiveet ja näkemykset asioista tulevat nykyistä paremmin julki.

Kannattaja: Petra Malin

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus, Korkkula Vesa

Lisätään päätösehdotuksen loppuun seuraava: "Lautakunta korostaa, että jatkossa opettajien toiveet laite- ja muiden hankintojen suhteen otetaan nykyistä voimakkaammin huomioon. Toimiala voisi esimerkiksi kerran vuodessa kysyä kouluilta, mihin tarvitaan tukea, mitkä asiat kuormittavat kouluja turhaan ja mitä (esim. tietojärjestelmiä) pitäisi mitenkään kehittää."

Perustelut:

Liitteestä 1 eli Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelman arviointiraportista vuosilta 2016-2017 voi lukea, että opettajat kaipasivat mm. enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa laitehankintoihin.

Esim. pöytäkoneita on toivottu, mutta niitä ei ilmeisesti nyt olla saamassa. Pöytäkoneet ja niiden kannettavia suuremmat näytöt ovat hyviä työergonomian kannalta. Esimerkiksi Työterveyslaitos lähtee toimisto- ja tietotyöohjeistuksessaan liikkeelle nimenomaan pöytäkoneesta esimerkillisenä tietokonetyön ergonomiana. <https://www.ttl.fi/tyontekija/tuki-liikuntaelinten-terveys/ergonomia/toimisto-ja-tietotyö/> Lisäksi Kasko saadaan kokonaisuutena toimimaan nykyistä paremmin, jos koulujen toiveet ja näkemykset asioista tulevat nykyistä paremmin julki.

Jaa-äännet: 8

Tarik Ahsanullah, Fatim Diarra, Joakim Horsma, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Ville Jalovaara, Vesa Korkkula, Petra Malin, Abdirahim Mohamed

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ted Apter

23.04.2018

Asia/44

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Vesa Korkkulan vastaehdotuksen äänin 8–4. Poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, kehittämispalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86208
marjo.kyllonen(a)hel.fi

Soili Haapala, tietohallintopäällikkö, puhelin: 310 86547
soili.haapala(a)hel.fi

Mari Suoja, henkilöstön kehittämispäällikkö, puhelin: 0405682017
mari.suoja(a)hel.fi

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi